

Resultater og aktiviteter **2022** Fellesområder

FHF måloppnåelse 2022

Innledning

Markedsadgang

Sameksistens

FISKERI- OG HAVBRUKSNÆRINGENS
FORSKNINGSFINANSIERING

FHF måloppnåelse 2022

FHFs mål er å utvikle kunnskap for norsk sjømatnæring som muliggjør økt verdiskaping, bærekraft og innovasjon.

NÆRINGSINVOLVERING

Næringens involvering er avgjørende, og næringsaktørene er tungt og bredt involvert i FHF's arbeid.

- Det gjelder der FoU-innsatsen innrettes gjennom prioriteringene, hvor rundt 75 personer fra næringen er direkte involvert.
- Det gjelder gjennomføring av FoU-prosjektene, der rundt 500 næringsaktører er involvert gjennom referansegrupper.

RESULTATMÅLING

FoU-innsatsen skjer innen alle deler av næringen, med prosjekter som vil ha helt forskjellige målsettinger. Om de skaper resultater må derfor vurderes for det enkelte prosjekt av de med kjennskap til prosjektet. Da er det samtidig utfordrende å måle resultater for hele innsatsen samlet. Derfor er FHF's resultatmåling knyttet til de enkelte prosjekter. Næringsaktørene med kjennskap til prosjektet vurderer bl.a. i hvilken grad prosjektet har oppnådd sine mål og om de vurderes å bidra til verdiskaping i næringen.

Gjennom 2022 er slik resultatmåling utført for nær 50 FoU-prosjekter og av nær 150 næringsaktører med innsikt i prosjektene.

På de to neste sidene finner du noen av de viktigste resultater på måloppnåelse fra prosjekter avsluttet i 2022, vurdert av næringen.

Oppnår prosjektene sine målsettinger?

- I **96 %** av prosjektene vurderer næringen at prosjektet har oppnådd noen av målene, alle målene eller alle målene og mere til. Dette er særdeles høyt, selv om det å oppnå «noen av målene» i flere prosjekter ikke vil være fullt tilfredsstillende.
- I **36 %** av prosjektene er alle målene eller alle mål og mere til oppnådd.

96 % har oppnådd noen av målene, alle målene eller alle målene og mere til.

36 % har oppnådd alle målene eller alle mål og mere til.

Vil resultatene kunne tas i bruk i næringen?

- Ny kunnskap utvikles i alle prosjekter, men verdiskapingen skjer først når de implementeres i næringen, derfor er et viktig mål om næringen vurderer at resultatene kan tas i bruk.
- I **88,9 %** av prosjektene mener næringen at resultatene i stor eller moderat grad kan tas i bruk, og fra **31,1 %** av prosjektene vurderes at resultater i stor grad kan implementeres og skape verdier i næringen.

89 % av resultatene kan i stor eller moderat grad tas i bruk.

31 % av resultatene kan i stor grad implementeres i næringen.

Lykkes vi i å kommunisere resultatene til næringen?

- Avgjørende for at resultater skal kunne tas i bruk er at de er gjort kjent for næringen og hvordan de er gjort kjent. Her har både forskerne og FHF et betydelig ansvar. Næringens vurdering av hvordan det forvaltes er derfor en viktig målev variabel.
- I **78 %** av prosjektene mener næringen at vi i stor eller moderat grad har lyktes i å kommunisere resultatene, mens i **12 %** av prosjektene vurderes det at prosjektet i liten grad eller ikke i det hele tatt har lyktes med dette.

78 % av prosjektene har i stor eller moderat grad lyktes med å kommunisere resultatene.

12 % av prosjektene har i liten grad lyktes med å kommunisere resultatene.

Skaper resultatene nye produkter eller prosesser?

- Særlig i teknologiprosjekter er det avgjørende at teknologi som utvikles bidrar til at nye produkter eller prosesser utvikles, derfor måles vurderingen av dette på teknologiprosjekter.
- I **50 %** av teknologiprojektene vurderer næringen at resultater fra prosjektet forventes å bli implementert i nye produkter eller prosesser

50 % av resultatene forventes å bli implementert.

Gir prosjektene økonomisk avkastning?

- Det er utfordrende å koble resultater fra FoU-prosjekter direkte til økonomisk avkastning i næringen, og i særdeleshet for generiske prosjekter som skal gi nytte til en næring som helhet. Imidlertid er det i teknologiprosjekter svært viktig hva slags mulig avkastning næringen som er involvert mener at prosjektresultatene kan gi.
- I **33,3%** av prosjektene vurderes at prosjektet vil gi høy avkastning eller en avkastning lik normalen i bransjen.

33 % av prosjektene vil gi høy avkastning eller en avkastning lik normalen.

Er prosjektene verdifulle bidrag til utvikling av næringen?

- Det er naturlig å tenke at en hver FoU-innsats er et bidrag til utvikling av næringen, men det er ikke gitt. Derfor er det av betydning å måle i hvilken grad næringen i det enkelte prosjekt mener at det er et verdifullt bidrag.
- I **93,3 %** av prosjektene vurderer næringsaktørene at prosjektet i stor eller moderat grad er et verdifullt bidrag til utvikling av næringen.

93 % av prosjektene er i stor eller moderat grad et verdifullt bidrag til utvikling.

Fellesområder

Noen FoU-prioriteringer og aktiviteter spenner over flere delområder i FHF's prioriteringer, de hører ikke naturlig inn under ett, og da samles de under fellesområder. Markedsadgang og sameksistens er to slike temaer der det har vært betydelig innsats og levert resultater i 2022.

INNSATSEN PÅ FELLESOMRÅDER ER ORGANISERT I TO DELOMRÅDER:

- **Markedsadgang**
FHF skal gjennom kunnskap og dokumentasjon, bidra til markedsadgang og verdiskaping.
- **Sameksistens**
FHF skal fremskaffe dokumentasjon som sikrer kunnskapsbasert grunnlag for krav til, og bruk av, havarealet for sjømatnæringen.

Markedsadgang

FHF skal gjennom kunnskap og dokumentasjon bidra til markedsadgang og verdiskaping.

VIKTIGE RESULTATER OG HENDELSER

- Første utkast til standard metode for beregningsregler for miljøfotavtrykk for marin fisk til humant konsum har vært på offentlig høring i EU.
- Det er bygd opp enn ny database for EUs import, toll og tollkvoter overfor alle land i perioden 2000–2020.
- Det er iverksatt en ny analyse på matsvinn i næringen.
- Det er levert en handelspolitisk analyse på betydningen av tollfrie kvoter for eksport av pelagisk fisk til EU.

Markedsadgang

RESULTATER OG AKTIVITETER

EUs nye regelverk for miljøregnskap for sjømatprodukter

EU vil stille krav om dokumentasjon av klimafotavtrykk for matvarer, herunder sjømat, som norsk sjømatnæring må tilfredsstille. Det er bakgrunnen for prosjekt [901617](#) «Utvikling av beregningsregler for miljøfotavtrykk for marin fisk til humant konsum», som vil gjøre det mulig for sjømat-bedriftene å dokumentere miljøpåvirkningen fra produktene sine med en [standardmetode](#) godkjent av EU-kommisjonen. I 2022 er det satt i gang såkalte «supporting studies» som del av prosjektet. Utvalgte selskaper som ikke har tilstrekkelig LCA-kompetanse innomhus får nå tilgang på ekstern hjelp fra LCA-ekspert for å gjennomføre uttesting av PEF-metoden for å beregne miljøregnskap i egen bedrift.

Kartlegging av matsvinn i sjømatindustrien

Prosjekt [901790](#) ble igangsatt i 2022 der målet er å foreta årlig kartlegging av volum og årsaker til matsvinn på sektor- og bransjenivå, samt gjøre beregning av klimagassutslipp og økonomisk tap knyttet til matsvinn. Det skal også utarbeides en funksjonell digital plattform for rapportering av matsvinn og formidling av informasjon knyttet til matsvinnarbeidet. Økt vektlegging på matsvinnrapportering vil bidra til at sjømatindustrien vil være i forkant innen miljødokumentasjon.

Tollfrie kvoter for pelagisk fisk til EU

Prosjekt [901696](#) har som mål å kartlegge betydningen av tollfrie kvoter for pelagisk sektor i Norge, og hvilke økonomiske implikasjoner disse har for utviklingen av norsk pelagisk

konsumindustri. Prosjektet leverte rapport og resultater i 2022.

For handelsanalysen i prosjektet er det bygd opp en ny database for EUs import, toll og tollkvoter overfor alle land i perioden 2000–2020. Under 1/3 av Norges pelagiske eksport går til EU, og NUPIs analyser viser at Norges markedsandel i EU er synkende over tid. Analysen viser at en hovedgrunn til dette er at sjømat har høy toll i EU. Analysen viser at nettoresultatet av toll og tollfrie kvoter er høy beskyttelse fra EUs side, noe som reduserer handelen betydelig. Samtidig går 70–75 % av norsk sild til EU, en andel som har økt fra rundt under 40 % før 2010. For produktkategorien fryst sildefilet har nærmere 90 % gått til EU de siste 7 årene og for mer bearbejdede sildeprodukter går praktisk talt 100 % til EU. EU har stått for 40 % av makrellfangstene i Nord-Atlanteren og har fram til 2020 selv vært en netto eksportør av makrell. I en del markeder møter norsk pelagisk industri således produsenter i EU som konkurrenter på makrell.

Den handelspolitiske analysen i prosjektet viser at sjømat er sektoren med høyest toll og relativt flest tollfrie kvoter i EU, og Norge er her på «kvotetoppen». Dette står i strid med mål om å redusere kvantumsreguleringer i handelen.

Konsekvenser av makrellregulering og markedsadgang

Prosjektet [901758](#) ble igangsatt i 2022. I prosjektet studeres faktorer som påvirker verdiskapingen fra makrell i sammenheng; endringer i toll og markedsadgang, utvikling i kvotesituasjon, vandringsmønster og forhandlinger med de andre Norge deler bestanden med. I prosjektet ser man også fremover og diskuterer langsiktige effekter av usikkerhetene rundt markedsad-

gang, vandringsmønster, kvoteutvikling, kvalitet på den makrellen man får tak i og hva kombinasjonen av disse kan bety for samlet verdiskaping.

Konsekvenser ved bortfall av MSC-sertifikater

Prosjekt [901764](#) startet opp i 2022 og vil gå ut 2023, men vil levere resultater underveis. Så langt er det jobbet med analyser av prispremier for MSC for torsk. Resultatene vil bli presentert på Ombordfrystkonferansen, 12. januar 2023.

PRIORITERINGER

- Bidra med kunnskapsgrunnlag for EUs arbeid med regelverk for miljøregnskap for sjømatprodukter.
- Dokumentere betydningen av markedsadgang for sild i EU – for norsk foredlingsindustri, sysselsetting og verdiskaping.
- Analysere og dokumentere konsekvenser av endrede rammer for ressursfordeling i NØ-Atlanteren og for markedsadgang til sentrale markeder, samt sammenhengen mellom disse endringene.
- Dokumentere konsekvenser ved bortfall av MSC-sertifikat.

Foto: Johan Wildhagen/Sjømatrådet

Sameksistens

FHF skal fremskaffe dokumentasjon som sikrer kunnskapsbasert grunnlag for krav til, og bruk av, havarealet for sjømatnæringen.

VIKTIGE RESULTATER OG HENDELSER

- Det er ikke påvist sammenheng mellom oppstart av to nærliggende oppdrettsanlegg og eggmengde i gytefelt eller rekruttering av årsyngel av torsk ved drift av oppdrettsanleggene.
- Det er startet opp prosjekt på kartlegging av kunnskap og erfaringer om effekter og konsekvenser av etablering av havvind for norsk fiskerinæring.

Sameksistens

RESULTATER OG AKTIVITETER

Utnyttelse av sjøarealet

I 2022 startet prosjektet «Kunnskapssammenstilling om bruk av sjøareal for hele sjømatnæringen» [901749](#). Prosjektet skal gjøre en omfattende kunnskapssammenstilling om bruk av sjøarealene. Det skal beskrive arealbruk, krav til arealbruk og endringer i arealbruk for de forskjellige sektorer. Prosjektet skal vurdere og modellere fremtidig arealbruk og det skal utarbeides en oversikt over prioriterte kunnskapsbehov.

Konsekvenser av havvind for sjømatnæringen

Prosjekt [901748](#) ble startet opp i 2022. Hovedmålet er å kartlegge eksisterende kunnskap og erfaring om effekter og konsekvenser av etablering av havvind for norsk fiskerinæring. Prosjektet skal også belyse hvordan eksisterende kunnskap og erfaringer utnyttes samt avdekke fremtidige kunnskapsbehov.

Planene for havvindutbygging i Norge er store og kan få betydning for og påvirke utøvelse av fiske og annen aktivitet fra sjømatnæringen. Dette krever omfattende kunnskap om erfaringer med og konsekvenser av utbygging av havvind for næringen, hvilket er bakgrunnen for prosjektet.

Effekter av lakseoppdrett på torskegyting

Det er gjennomført en studie av effekt på gyte-torsk i nærheten av oppdrettsanlegg [901230](#) BACI, som leverte resultater i 2022. Her ble det blant annet påvist at tidspunkt for når to oppdrettsanlegg ble satt i drift ikke hadde sammenheng med eggmengdene på nærliggende

gyteområder for torsk. Det var ikke påvist at det at de to oppdrettsanleggene var satt i drift hadde sammenheng med rekruttering av årsyngel for torsk.

Effekter av torskeoppdrett

Torskeoppdrett vokser igjen og det er stort behov for kunnskap på flere sider ved virksomheten for å bidra til at den kan utvikle seg til en betydelig, lønnsom og bærekraftig sektor. Derfor initierte FHF i 2022 en satsing på ny kunnskap om sykdomsrisiko, forekomst av parasitter, samt forebygging av genetisk effekter av torskeoppdrett. To prosjekter vil starte opp i 2023.

PRIORITERINGER

- Bidra til kunnskap om effekter av havbruksaktivitet på ville bestander
- Utvikle kunnskap som er av betydning for fremtidig bruk av sjøareal for sjømatnæringen